

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 30/21
Λουξεμβούργο, 2 Μαρτίου 2021

Απόφαση στην υπόθεση C-425/19 P
Επιτροπή κατά Ιταλίας, Fondo interbancario di tutela dei depositi,
Banca d'Italia και Banca Popolare di Bari SCpA

Το Δικαστήριο απορρίπτει την αίτηση αναιρέσεως που άσκησε η Επιτροπή κατά της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου σχετικά με τα μέτρα που έλαβε κοινοπραξία ιταλικών τραπεζών προς στήριξη ενός εκ των μελών της

Το Γενικό Δικαστήριο ορθώς έκρινε ότι τα μέτρα αυτά δεν συνιστούν κρατική ενίσχυση καθότι δεν μπορούν να καταλογιστούν στο ιταλικό κράτος

Το 2013, η ιταλική τράπεζα Banca Popolare di Bari SCpA (BPB) εκδήλωσε ενδιαφέρον για την εγγραφή της σε αύξηση κεφαλαίου της Banca Tercas (στο εξής: Tercas), μιας άλλης ιταλικής τράπεζας το κεφάλαιο της οποίας ανήκει σε ιδιώτες και η οποία είχε τεθεί υπό αναγκαστική διαχείριση κατόπιν παρατυπιών που διαπίστωσε η Banca d'Italia, ιταλική εποπτική αρχή του τραπεζικού τομέα.

Η εν λόγω εκδήλωση ενδιαφέροντος εκ μέρους της BPB υπέκειτο, ωστόσο, στην προϋπόθεση ότι το **περιουσιακό έλλειμμα της Tercas θα καλυπτόταν εξ ολοκλήρου από την Fondo Interbancario di Tutela dei Depositi (FITD)**. Η FITD είναι κοινοπραξία ιδιωτικού δικαίου μεταξύ τραπεζών, συνεταιριστικού χαρακτήρα, και υποχρεούται να παρεμβαίνει δυνάμει της εκ του νόμου εγγύησης των καταθέσεων σε περίπτωση αναγκαστικής διοικητικής εκκαθάρισης ενός εκ των μελών της. Η FITD έχει επίσης τη δυνατότητα να παρεμβαίνει προληπτικά προς στήριξη μέλους της που έχει τεθεί υπό αναγκαστική διοικητική εκκαθάριση. Η άσκηση της δυνατότητας αυτής προϋποθέτει, ωστόσο, ότι υφίστανται προοπτικές εξυγίανσης και ότι αναμένεται μικρότερη επιβάρυνση σε σχέση με εκείνη που θα συνεπαγόταν η παρέμβαση της FITD δυνάμει της εκ του νόμου εγγύησης των καταθέσεων σε περίπτωση αναγκαστικής διοικητικής εκκαθάρισης του οικείου μέλους.

Το 2014 η **FITD**, αφού βεβαιώθηκε ότι η προληπτική παρέμβαση υπέρ της Tercas ήταν από οικονομικής άποψης πιο συμφέρουσα από την επιστροφή των καταθέσεων στους καταθέτες της εν λόγω τράπεζας σε περίπτωση αναγκαστικής διοικητικής εκκαθάρισης, **αποφάσισε να καλύψει τα αρνητικά ίδια κεφάλαια της Tercas και να της παράσχει ορισμένες εγγυήσεις. Τα μέτρα αυτά εγκρίθηκαν από την Banca d'Italia.**

Με απόφαση της 23ης Δεκεμβρίου 2015 ¹, η **Επιτροπή διαπίστωσε ότι η εν λόγω παρέμβαση της FITD υπέρ της Tercas συνιστούσε παράνομη κρατική ενίσχυση** χορηγηθείσα από την Ιταλία στην Tercas και διέταξε την ανάκτησή της.

Η Ιταλία, η BPB και η FITD, υποστηριζόμενες από την Banca d'Italia, άσκησαν προσφυγές με αίτημα την ακύρωση της ανωτέρω αποφάσεως. **Με απόφαση της 19ης Μαρτίου 2019 ², το Γενικό Δικαστήριο έκανε δεκτές τις εν λόγω προσφυγές και ακύρωσε την απόφαση της Επιτροπής** με την αιτιολογία ότι δεν πληρούνταν οι προϋποθέσεις για τον χαρακτηρισμό της παρέμβασης της FITD ως κρατικής ενίσχυσης, δεδομένου ότι η παρέμβαση αυτή δεν ήταν

¹ Απόφαση (ΕΕ) 2016/1208 της Επιτροπής, της 23ης Δεκεμβρίου 2015, σχετικά με την κρατική ενίσχυση SA.39451 (2015/C) (πρώην 2015/NN) που έθεσε σε εφαρμογή η Ιταλία υπέρ της Banca Tercas (ΕΕ 2016, L 203, σ. 1).

² Απόφαση της 19ης Μαρτίου 2019, Ιταλία κατά Επιτροπής, [T-98/16](#), [T-196/16](#) και [T-198/16](#): βλ. επίσης, [ΑΤ αριθ. 34/19](#) στα αγγλικά.

καταλογιστέα στο ιταλικό κράτος ούτε είχε χρηματοδοτηθεί μέσω πόρων του εν λόγω κράτους μέλους³.

Το Δικαστήριο, τμήμα μείζονος συνθέσεως, απορρίπτει την αίτηση αναιρέσεως που άσκησε η Επιτροπή και αποσαφηνίζει τη νομολογία του αναφορικά με τη δυνατότητα καταλογισμού στο κράτος μέτρων ενίσχυσης χορηγηθέντων από φορέα ιδιωτικού δικαίου ο οποίος δεν είναι ούτε δημόσιος οργανισμός ούτε δημόσια επιχείρηση.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

Το Δικαστήριο υπενθυμίζει καταρχάς ότι, για να μπορούν τα πλεονεκτήματα να χαρακτηρισθούν ως «ενισχύσεις» κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, πρέπει, αφενός, να έχουν παρασχεθεί άμεσα ή έμμεσα με κρατικούς πόρους και, αφετέρου, **να μπορούν να καταλογισθούν στο κράτος.**

Όσον αφορά ειδικότερα τη δυνατότητα να καταλογισθεί στις ιταλικές αρχές η παρέμβαση της FITD υπέρ της Tercas, το Δικαστήριο διαπιστώνει περαιτέρω ότι **το Γενικό Δικαστήριο δεν υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο καθόσον έκρινε ότι, με βάση τις ενδείξεις που προέβαλε η Επιτροπή προκειμένου να αποδείξει την εκ μέρους των ιταλικών δημοσίων αρχών άσκηση επιρροής στην FITD, δεν είναι δυνατόν να καταλογισθεί στις ιταλικές αρχές η παρέμβαση της FITD υπέρ της Tercas.**

Συναφώς, το Δικαστήριο κρίνει ότι το Γενικό Δικαστήριο εφάρμοσε ορθώς τη νομολογία κατά την οποία εναπόκειται στην Επιτροπή να αποδείξει, βάσει ενός συνόλου ενδείξεων, ότι τα επίμαχα μέτρα ήταν καταλογιστέα στο κράτος και, ως εκ τούτου, δεν υποχρέωσε την Επιτροπή να ανταποκριθεί σε υψηλότερο βαθμό αποδείξεως ως προς τη δυνατότητα καταλογισμού ενός πλεονεκτήματος στο κράτος, για τον λόγο και μόνον ότι η FITD είναι ιδιωτικός φορέας.

Στο πλαίσιο αυτό, το Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι το γεγονός ότι ο χορηγήσας την ενίσχυση φορέας έχει ιδιωτικό χαρακτήρα συνεπάγεται ότι οι ενδείξεις που είναι ικανές να αποδείξουν τη δυνατότητα καταλογισμού του μέτρου στο κράτος διαφέρουν από εκείνες που απαιτούνται στην περίπτωση κατά την οποία ο χορηγήσας την ενίσχυση φορέας είναι δημόσια επιχείρηση.

Ως εκ τούτου, το Γενικό Δικαστήριο δεν επέβαλε διαφορετικό βαθμό αποδείξεως, αλλά, τουναντίον, εφάρμοσε την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, κατά την οποία οι ενδείξεις που είναι ικανές να αποδείξουν τη δυνατότητα καταλογισμού ενός μέτρου ενισχύσεως προκύπτουν κατ' ανάγκην από τις περιστάσεις της συγκεκριμένης υπόθεσης και από το πλαίσιο εντός του οποίου ελήφθη το μέτρο αυτό, **η δε έλλειψη κεφαλαιουχικού δεσμού μεταξύ της FITD και του κράτους** ασκεί ασφαλώς επιρροή συναφώς.

Το Δικαστήριο διευκρινίζει, επιπλέον, ότι η νομολογία του σε σχέση με την έννοια του «κρατικού φορέα», δυνάμει της οποίας οι ιδιώτες δύνανται να επικαλούνται ανεπιφύλακτες και αρκούντως σαφείς διατάξεις οδηγίας, η οποία δεν έχει μεταφερθεί ή δεν έχει μεταφερθεί ορθώς στην εσωτερική έννομη τάξη, έναντι οργανισμών ή φορέων που υπόκεινται στην εποπτεία ή στον έλεγχο του κράτους δεν είναι δυνατόν να τύχει εφαρμογής στο ζήτημα της δυνατότητας καταλογισμού στο κράτος μέτρων ενισχύσεως κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ.

Επιπλέον, το Δικαστήριο απορρίπτει το επιχείρημα της Επιτροπής με το οποίο προβάλλεται κίνδυνος καταστρατήγησης της νομοθεσίας περί τραπεζικής ένωσης. Η Επιτροπή υποστήριξε επ' αυτού ότι ο μη καταλογισμός στις δημόσιες αρχές της παρέμβασης ενός φορέα, όπως η FITD, υπέρ τράπεζας της οποίας το κεφάλαιο ανήκει σε ιδιώτες ενείχε τον κίνδυνο καταστρατήγησης του

³ Ο χαρακτηρισμός μέτρου ως «κρατικής ενίσχυσης» κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ προϋποθέτει τη συνδρομή τεσσάρων προϋποθέσεων και συγκεκριμένα, πρώτον, να πρόκειται για παρέμβαση εκ μέρους του κράτους ή με κρατικούς πόρους, δεύτερον, η παρέμβαση αυτή να είναι ικανή να επηρεάσει τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών, τρίτον, να παρέχει επιλεκτικό πλεονέκτημα στον αποδέκτη και, τέταρτον, να νοθεύει ή να απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό.

άρθρου 32 της οδηγίας 2014/59⁴, το οποίο προβλέπει την κίνηση διαδικασίας εξυγίανσης όταν ένα πιστωτικό ίδρυμα χρειάζεται έκτακτη δημόσια χρηματοπιστωτική στήριξη, η οποία αντιστοιχεί σε κρατική ενίσχυση. Συναφώς, το Δικαστήριο αναφέρει ότι ο χαρακτηρισμός ενός μέτρου που ελήφθη από σύστημα εγγυήσεως των καταθέσεων ως κρατικής ενίσχυσης δυνάμενης να ενεργοποιήσει την προμνησθείσα διαδικασία εξυγίανσης παραμένει δυνατός, αναλόγως των χαρακτηριστικών του εν λόγω συστήματος και του κρίσιμου μέτρου.

Τέλος, το Δικαστήριο επιβεβαιώνει ότι το Γενικό Δικαστήριο βασίστηκε πράγματι στην ανάλυση του συνόλου των ενδείξεων τις οποίες έλαβε υπόψη της η Επιτροπή, εξεταζομένων εντός του πλαισίου στο οποίο εντάσσονται, προκειμένου να διαπιστώσει ότι το εν λόγω θεσμικό όργανο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο, καθόσον έκρινε ότι οι ιταλικές αρχές είχαν ασκήσει ουσιαστικό δημόσιο έλεγχο κατά τον καθορισμό της παρέμβασης της FITD υπέρ της Tercas.

ΥΠΕΝΘΥΜΙΣΗ : Το Δικαστήριο μπορεί να επιληφθεί αιτήσεως αναιρέσεως, η οποία περιορίζεται σε νομικά ζητήματα, κατά αποφάσεως ή διατάξεως του Γενικού Δικαστηρίου. Καταρχήν, η άσκηση αναιρέσεως δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα. Εάν είναι παραδεκτή και βάσιμη, το Δικαστήριο αναιρεί την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου. Στην περίπτωση που η υπόθεση είναι ώριμη προς εκδίκαση, το Δικαστήριο μπορεί να αποφανθεί το ίδιο οριστικά επί της διαφοράς. Σε αντίθετη περίπτωση, αναπέμπει την υπόθεση στο Γενικό Δικαστήριο, το οποίο δεσμεύεται από την απόφαση που εξέδωσε το Δικαστήριο στο πλαίσιο της αιτήσεως αναιρέσεως.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

⁴ Άρθρο 32, παράγραφος 4, στοιχείο δ', της οδηγίας 2014/59/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, για τη θέσπιση πλαισίου για την ανάκαμψη και την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων και για την τροποποίηση της οδηγίας 82/891/ΕΟΚ του Συμβουλίου, και των οδηγιών 2001/24/ΕΚ, 2002/47/ΕΚ, 2004/25/ΕΚ, 2005/56/ΕΚ, 2007/36/ΕΚ, 2011/35/ΕΕ, 2012/30/ΕΕ και 2013/36/ΕΕ, καθώς και των κανονισμών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 και (ΕΕ) αριθ. 648/2012 (ΕΕ 2014, L 173, σ. 190).